

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30 грудня 2016 року

№ 72-рш

Справа № 03-08/45-16

м. Вінниця

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-08/45-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції товариством з обмеженою відповідальністю «Газовик» (*Інформація з обмеженим доступом*), код ЄДРПОУ 32736800) та подання відділу досліджень і розслідувань від 19.12.2016 № 03-321,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 11.10.2016 № 47-рк розпочато розгляд справи № 03-08/45-16 проти товариства з обмеженою відповідальністю «Газовик» (*Інформація з обмеженим доступом*), код ЄДРПОУ 32736800) за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання природного газу за регульованим тарифом у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

Розгляд справи розпочато за результатом розгляду заяви гр. Нароган Л.А. (вх. від 14.07.2016 № Н-42, далі – Заявник), (*Інформація з обмеженим доступом*) щодо правомірності дій товариства з обмеженою відповідальністю «Газовик» (далі – ТОВ «Газовик», Товариство) стосовно припинення у квітні 2016 року газопостачання за адресою проживання Заявника.

У результаті розгляду справи встановлено наступне.

ТОВ «Газовик» є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи: (*Інформація з обмеженим доступом*), код ЄДРПОУ 32736800.

ТОВ «Газовик» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

ТОВ «Газовик» здійснює діяльність з розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ відповідно до ліцензії серії АД № 036351 (строк дії ліцензії: з 12.04.2012 по 11.04.2017).

ТОВ «Газовик» здійснює діяльність на ринку постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом відповідно до ліцензії серія АД № 036352 (строк дії ліцензії: з 12.04.2012 по 11.04.2017).

Згідно з дослідженням ринку, проведеним територіальним відділенням відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 № 317/6605, ТОВ «Газовик» у період з 01.01.2015 року по 30.12.2016 року займало монопольне становище на ринку постачання природного газу за регульованим тарифом в територіальних межах Вінницької області (в зоні розташування розподільних газопроводів, що перебувають у власності чи користуванні ТОВ «Газовик»), з часткою 100 відсотків.

Відповідно до пункту 1 розділу III Правил постачання природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2496 (набрала чинності 29.11.2015) (далі – Правила постачання) підставами для постачання природного газу побутовому споживачу є:

- наявність у побутового споживача договору розподілу природного газу, укладеного з Оператором ГРМ, до газорозподільної системи якого підключений об'єкт споживача, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу;

- наявність у побутового споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу побутовим споживачам та дотримання його умов;

- відсутність простроченої заборгованості побутового споживача перед діючим постачальником за поставлений природний газ (за його наявності), що має підтверджуватися письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки розрахунків.

Згідно з пунктом 2 розділу III Правил постачання, постачання природного газу побутовому споживачу здійснюється на підставі договору, що укладається між ним та постачальником на умовах типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого Регулятором, які є однаковими для всіх побутових споживачів України.

За договором постачання природного газу постачальник зобов'язаний поставити побутовому споживачу природний газ у необхідних для нього об'ємах (обсягах), а побутовий споживач зобов'язаний своєчасно оплачувати постачальнику вартість природного газу у розмірі, в строки та порядку, що визначені договором.

Договір постачання природного газу з побутовим споживачем укладається з урахуванням статей 633, 634, 641 та 642 Цивільного кодексу України шляхом заявочного приєднання побутового споживача до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам, що розміщений на офіційному веб-сайті Регулятора та постачальника і не потребує двостороннього підписання письмової форми договору.

Пунктом 3 розділу III Правил постачання передбачено, що постачальники зобов'язані на власному сайті розмістити редакцію договору постачання природного газу, яка має відповідати типовому договору постачання природного газу побутовим споживачам.

Відповідно до пункту 4 розділу III Правил постачання, для забезпечення приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам усіх діючих побутових споживачів, об'єкти яких знаходяться в межах закріпленої території постачальника із спеціальними обов'язками, останній в установленому порядку надсилає кожному побутовому споживачу заяву-приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам з персоніфікованими даними щодо споживача та його об'єкта за формою, встановленою додатком 1 до Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2500,

разом із супровідним листом за формою, встановленою додатком 2 до Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам.

За відсутності зауважень до персоніфікованих даних у заяві-приєднанні та її змісту побутовий споживач зобов'язаний підписати заяву-приєднання та повернути один її примірник постачальнику. Якщо споживач не повернув постачальнику заяву-приєднання, фактом згоди споживача про приєднання до умов договору (акцептування заяви-приєднання) є сплачений споживачем рахунок (квитанція) постачальника за поставлений природний газ, а щодо постачальника із спеціальними обов'язками - і факт фактичного споживання природного газу після офіційного опублікування договору таким постачальником відповідно до вимог цих Правил, що має підтверджуватися документально, за умови, що у споживача відсутній інший діючий постачальник.

Листом від 29.08.2016 № 71 ТОВ "Газовик" на вимогу територіального відділення повідомило, що Заявнику заява –приєднання до умов договору постачання природного газу, договору розподілу природного газу не надсилалась, однак запрошувалось Заявника на підписання відповідних договорів, а сайт, на якому будуть розміщені редакції зазначених договорів, перебуває в розробці. Доказів, які б підтверджували те, що Заявника дійсно запрошувалось для укладення договорів, Товариством не надано.

Листом від 29.08.2016 № 71 Товариством надано територіальному відділенню інформацію щодо динаміки споживання природного газу та динаміки розрахунку за спожитий природний газ, що відображено по особовому рахунку Заявника у фінансовому стані Товариства.

ТОВ "Газовик" повідомило, що Заявнику як пенсіонеру - медичному працівнику у сільській місцевості на опалювальний період надається 100 % пільга у розмірі 141 м³ газу щомісячно. Споживання більше наданого розміру пільги оплачується за рахунок Заявника.

Територіальним відділенням встановлено, що з серпня 2015 року по лютий 2016 року нарахувань ТОВ "Газовик" по особовому рахунку Заявника не проводилось.

Територіальним відділенням проведено аналіз оплати за спожитий природний газ та нарахувань Товариством. Станом на 01.10.2015 у Заявника заборгованості не було.

Згідно показників розрахункової книжки, Заявником у грудні 2015 року подано показники за жовтень та листопад: попередній - 21520 м³, кінцевий -21758 м³, обсяг 238 м³. Так як у Заявника наявна пільга у розмірі 141 м³ * 2 = 282 м³, за даних два місяці оплата не проводилась.

У січні 2016 року Заявник подавав показники за грудень 2015 року, про що є відмітка у розрахунковій книжці 05.01.2016 та встановлена плата у розмірі 118,37 грн.

Розрахунок за грудень 2015 року.

показники: попередній - 21758 м³, кінцевий -21932 м³, обсяг 174 м³.
174 м³ - 141 м³ = 33 м³ (із врахуванням пільги)

Розрахунок за січень – лютий 2016 року:

показники: попередній - 21932 м³, кінцевий -22321 м³, обсяг 389 м³.
389 м³ – 282 м³ = 107 м³ (із врахуванням пільги).

Розрахунок вартості за послуги з газопостачання понад пільговий об'єм газу.

107 м³ + 33 м³ = 140 м³ * 3,6 грн./м³ = 504 грн.

Таким чином, станом на 01.03.2016 Заявнику нараховано до оплати 504 грн. До 03.03.2016, згідно даних розрахункової книжки Заявником здійснено оплату на суму 539,15 грн. (467,15 грн. + 72 грн.).

У березні 2016 року показники газу Заявником не подавались та не оплачувались. Тобто, станом на 01.04.2016 у Заявника виникла переплата у розмірі 35,15 грн.

Попередження про відключення від газопостачання було надіслано Товариством Заявнику 25.04.2016.

Враховуючи вище викладенні нарахування та оплати Заявником за спожитий газ станом на 01.04.2016 заборгованість у Заявника 2016 відсутня.

В листі від 29.08.2016 № 71 ТОВ "Газовик" повідомило, що підставою прибуття представників Товариства у квітні 2016 року за адресою Заявника є наявність заборгованості.

Згідно інформації, наданої ТОВ "Газовик" у листі від 07.11.2016 № 150, контролерами Товариства 30.04.2016 за місцем проживання Заявника було зафіксовано показник лічильника газу – 22467.

Тобто станом на 01.05.2016 у Заявника могла бути заборгованість лише за 5 м^3 (з урахуванням пільги, показники: попередній - 22321 м^3 , кінцевий - 22467 м^3 , обсяг $146 \text{ м}^3 - 141 \text{ м}^3 = 5 \text{ м}^3$).

Відповідно до Акту № 10 "Про відключення від газопостачання" відключення Заявника від газопостачання здійснено 05.05.2016.

У заяві Заявник повідомляв, що ним надавалася до ТОВ "Газовик" інформація та розрахункова книжка з платіжними документами, які свідчили про оплату за спожитий газ в повному обсязі та відсутність заборгованості.

Відповідно до вимог пункту 6 Правил надання населенню послуг з газопостачання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2246 (зі змінами, далі – Правила), які діяли до 16.07.2016 року, тобто на час припинення газопостачання Правила були чинні, на об'єкт та/або газові прилади і пристрої споживача припиняється у разі несвоєчасної та/або не в повному обсязі оплати послуг з газопостачання з урахуванням вимог пункту 19 цих Правил.

Пункт 19 Правил передбачає, що якщо споживач не оплатив надані послуги з газопостачання протягом 10 днів після строку, зазначеного в договорі чи платіжному документі, споживачеві надсилається письмове попередження про припинення газопостачання.

У разі неоплати наданих послуг з газопостачання **протягом 10 днів після отримання споживачем письмового попередження (з позначкою про його вручення)** газопостачальне/газорозподільне підприємство має право відключити споживача від газопостачання (крім випадку, коли споживач на момент відключення пред'явив представникам газопостачального/газорозподільного підприємства платіжний документ, який свідчить про погашення заборгованості в повному обсязі).

Відповідно до пункту 16 розділу III Правил постачання, якщо побутовий споживач відповідно до законодавства має пільги з оплати природного газу, у заяві-приєднанні постачальника із спеціальними обов'язками має міститися відповідна інформація.

Згідно з пунктом 17 розділу III Правил постачання, якщо побутовий споживач не здійснив оплату за спожитий природний газ протягом десяти днів після строку, визначеного договором постачання природного газу, постачальник має право здійснити заходи з припинення постачання природного газу споживачу шляхом направлення споживачу письмового повідомлення (з відміткою про вручення) з вимогою самостійно припинити споживання природного газу за рахунок перекриття запірною пристроєм перед газовим приладом та допустити представника постачальника за пред'явленням службового посвідчення на об'єкт для пломбування запірних пристроїв, що має здійснюватися з дотриманням техніки безпеки. При цьому в повідомленні про припинення споживання природного газу постачальник має зазначити підстави та дату припинення газоспоживання, яка не може бути раніше ніж за три дні до дати отримання повідомлення.

Відповідно до підпункту 1 пункту 1 глави 7 розділу VI Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі - Кодекс), оператор ГРМ в установленому законодавством порядку має право припинити/обмежити газопостачання на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) з дотриманням Правил безпеки систем газопостачання та нормативних документів, що визначають порядок

обмеження/припинення природного газу, у випадку несвоєчасної та/або неповної оплати послуг згідно з умовами договору розподілу природного газу.

Тобто, якщо припинення газопостачання Заявнику відбулось через наявну у нього заборгованість, Товариство мало б здійснити процедуру припинення у відповідності до вимог Правил.

Розпорядження адміністративної колегії територіального відділення від 11.10.2016 № 47-рк про початок розгляду справи № 03-08/45-16 направлено ТОВ "Газовик" із супровідним листом від 13.10.2016 № 03-08/1319.

Листом від 07.11.2016 № 150 Товариство повідомило територіальне відділення, що не визнає порушення законодавства про захист економічної конкуренції, за ознаками якого розпочато розгляд справи № 03-08/45-16, та просить припинити провадження у справі.

ТОВ "Газовик" зазначило, що всі непорозуміння із Заявником вирішено і будь-яких претензій у Заявника до Товариства немає, про що було повідомлено територіальне відділення листом від 06.10.2016.

Товариство надало копію попередження про відключення від мережі газопостачання від 25.04.2016 та повідомило, що попередження про відключення від газопостачання споживача було надіслано по пошті з відміткою про вручення, але у зв'язку із відсутністю споживача вдома було повернено на адресу ТОВ "Газовик".

Однак, Товариством не надано територіальному відділенню копії фіскальних чеків та інших документів, які б підтверджували направлення та повернення поштою попередження про відключення від газопостачання.

Таким чином, є підстави стверджувати, що Заявник не був попереджений про відключення від газопостачання відповідно до вимог, визначених пунктом 17 розділу III Правил постачання та пункту 19 Правил.

Подання про попередні висновки від 19.12.2016 № 03-321 у справі № 03-08/45-16 направлено Товариству з листом від 20.12.2016 № 03-08/1824.

На подання про попередні висновки зауважень та заперечень Товариством територіальному відділенню не надано.

На засіданні адміністративної колегії територіального відділення Заявник повідомив, що приблизно 20.10.2016 газопостачання йому було відновлено.

Такі дії ТОВ "Газовик" не були б можливі за умов існування значної конкуренції на ринку постачання природного газу, оскільки за умов діяльності на ринку інших суб'єктів господарювання споживач мав би змогу у випадку вчинення ТОВ "Газовик" неправомірних дій здійснити перехід до іншого постачальника природного газу, який би діяв у суворій відповідності до вимог Правил постачання, Правил та інших нормативних документів у сфері газопостачання, уникнувши тим самим припинення газопостачання. ТОВ "Газовик", в свою чергу, в умовах значної конкуренції на ринку не допускало б вчинення дій, які могли б призвести або призвели б до ущемлення інтересів споживачів, наслідком чого могла б стати втрата ТОВ "Газовик" своїх споживачів.

Дії ТОВ "Газовик" щодо припинення 05.05.2016 газопостачання споживачеві гр. Нароган Л.А. за адресою: *(Інформація з обмеженим доступом)*, за відсутності підстав, передбачених чинним законодавством та без дотримання вимог пункту 17 розділу III Правил постачання та пункту 19 Правил є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання природного газу за регульованим тарифом у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

У відповідності до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України “Про захист економічної конкуренції” за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків виручки суб’єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно зі звітом про фінансові результати ТОВ "Газовик" за 2015 рік, розмір чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ "Газовик" склав (*Інформація з обмеженим доступом*).

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем протягом 2015 – 2016 років вчинено вперше.
- газопостачання Заявнику відновлено через п’ять місяців;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції ТОВ "Газовик" не визнано.

Виходячи з вищевикладеного, на підставі статей 12, 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статті 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пунктів 8, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями), пункту 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Газовик» (*Інформація з обмеженим доступом*) код ЄДРПОУ – 32736800) з 01.01.2015 року по 30.12.2016 року займало монопольне становище на ринку постачання природного газу за регульованим тарифом в територіальних межах Вінницької області (в зоні розташування розподільних газопроводів, що перебувають у власності чи користуванні ТОВ «Газовик»), з часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що дії ТОВ "Газовик" щодо припинення 05.05.2016 газопостачання споживачеві гр. Нароган Л.А. за адресою: (*Інформація з обмеженим доступом*), за відсутності підстав, передбачених чинним законодавством та без дотримання вимог пункту 17 розділу III Правил постачання та пункту 19 Правил є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" – зловживання монопольним становищем на ринку постачання природного газу за регульованим тарифом у вигляді відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

3. За порушення, вказане в пункті 2 цього рішення, накласти на ТОВ "Газовик" штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання його копії.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України “Про захист економічної конкуренції” протягом п’яти днів з дня сплати штрафу суб’єкт господарювання зобов’язаний

надіслати територіальному відділенню документи, що підтверджують сплату штрафу (завірена копія квитанції або платіжного доручення з відповідними відмітками банку).

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії:

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

Н.В. Соловей

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Ткачук

ПІДГОТУВАЛА:

Головний спеціаліст ВДР

_____ О.М. Ткачук

“ ___ ” _____ 2016 р.

ПОГОДЖЕНО:

Головний спеціаліст-юрисконсульт

_____ Ю.П. Драпак

“ ___ ” _____ 2016 р.